

det let ses, at den Ret, som de kommunale Raad i Købstæderne ved Loven af 1873 fik til at indskrænke de egentlige Beværtnings Antal, bliver betydningsløs, naar de ikke kunne forhindre, at der løses en Mængde Gæstgiverborgerskaber, og at der paa disse Gæstgiverborgerskaber drives almindelig Beværtning.

Et andet Spørgsmaal, jeg vil omtale, er Spørgsmaalet om Bevillingernes Varighed; det Tidsrum, for hvilket en Bevilling skal kunne meddeles. Her er Forholdet dette, at overalt i By og paa Land har det i saa godt som alle Tilfælde — i alt Fald indtil de senere Aar, hvor enkelte have faaet Bevilling paa kortere Aaremaal ude i Landkommunerne — været den almindelige Regel, at Bevillingen gives enten paa Livstid eller „indtil videre“, og „indtil videre“ vil som Regel sige: saa længe vedkommende kan og vil udøve sin Ret til at drive Beværtning eller Gæstgiveri. Efter det her foreliggende Forslag bliver det lagt i de kommunale Raads Haand at bestemme Bevillingens Varighed; de kommunale Raad faa fuld Raadighed til at bestemme, i hvor lang Tid Retten til at drive Beværtning, enten det er med eller uden Ret til Udskænkning af stærke Drikke, skal kunne udøves; det lægges fuldkomment i de kommunale Raads Haand at træffe Bestemmelse herom gennem deres Vedtægter. Man vil altsaa heraf se, at ogsaa paa dette Omraade indfører man det folkelige Selvstyre. Man har fra Folketingets Side holdt paa, at Bevillingerne kun maatte gives paa 5 Aar; men Retten til at bestemme dette lægges nu i de kommunale Raads Haand; de kommunale Raad kunne nu bestemme, om disse Næringsadkomster skulle gives paa 5, 10 eller 20 Aar; ja de kunne give dem paa Livstid, om de finde, det er formaalstjenligt. Men jeg tror, vi kunne være ganske sikre paa, at den almindelige Befolkning og de kommunale Raad nok skulle faa Øje for, hvilken Fordel det er at give Bevillingerne paa et kort Aaremaal. Naar en Mand faar Ret til at udøve en saadan Næring, og denne Ret er given paa et kort Aaremaal, ved han, at han risikerer, naar denne Tid er omme, at han ikke faar Lov til at fortsætte Forretningen, og saa vil han være i høj Grad varsom med, paa hvilken Maade han driver sin Forretning; han vil altid have for Øje, at han maa se at drive den paa en saadan Maade, at det ikke giver Anledning til Forargelse eller berettiget Klage blandt Befolkningen. Driver han den paa en saadan Maade, at

det giver berettiget Anledning til Klage, kan han være aldeles sikker paa, at han ikke faar sin Bevilling fornyet, naar Tiden — f. Eks. de 5 Aar — er udløben. De kommunale Raad ville sikkert indse, at naar de give en saadan Bevilling paa ganske kort Aaremaal, have de dermed en nem og god Adgang til at standse en daarlig og uheldig Forretning. Det forekommer mig derfor, at man kan være ganske rolig i den Henseende; man kan trygt gaa ud fra, at der ikke sker nogen Ulykke ved, at de kommunale Raad komme til at tage Bestemmelse her. Jeg tror, at de ville have for Øje at sikre sig, at de ganske have Haand i Hanke med, hvorledes disse Forretninger drives, og jeg tror ogsaa, man kan være ganske sikker paa, at de kommunale Raad ville vide at tage det fornødne Hensyn til de næringsdrivende.

Et andet Forhold, som jeg finder Anledning til kort at nævne, er Gæstgiveriernes Beværterret: i hvilket Omfang man i Gæstgiverier og i Kroer ude paa Landet har Ret til at beværte. Som alt nævnt have Forholdene udviklet sig paa en saadan Maade, at man i Købstæderne — hvilket en Højesteretsdom har godkendt — har drevet almindelig Beværtning paa Gæstgiverborgerskab. Derimod har man for Kroernes Vedkommende ikke en saadan Ret, men det var i en uhyggelig Grad blevet Praksis, at Kromændene rundt omkring i Landet i temmelig vid Udstrækning drev almindelig Beværternæring. Det var ikke let for Beboerne at faa et saadant Forhold paatalt med nogen Virkning. Politiet og Domstolene vare i høj Grad uvillige — det tror jeg, man har Lov til at sige — til at efterkomme Klager fra Beboerne om at dømme en Kromand, naar han paa dette Omraade overtraadte Loven. Det er min Overbevisning, at disse Forhold skulle blive klarede herefter, idet den Lov, som vil træde ud i Livet, naar dette Forslag bliver gennemført, paa en klar og tydelig Maade angiver, hvad der er Kromandens Ret. Naar en Kromand ikke har almindelig Beværterbevilling, har han kun Ret til at beværte dem, som bo i hans Gæstgiveri, paa Kroen, og dem, der med Rette kunne betegnes som rejsende. Det forekommer mig, at disse klare Bestemmelser gøre det muligt for Politiet og Befolkningen at tvinge enhver Kromand til at holde sig indenfor de Grænser, indenfor hvilke Loven og hans Bevilling hjemle ham Ret til at drive sin Kro.